

Kultúra- és közösség- kutatások 2013-2023.

**MTA PTB Andragógiai Albizottság
NSZFH
Budapest,
2024. március. 28.**

Dr. Ponyi László
központvezető/egyetemi adjunktus/ közművelődési és KAB szakértő
Nemzeti Művelődési Intézet Szakmafejlesztési Igazgatóság Kutatási
Központ/ELTE PPK FTI

Előzmények, a kutatások tágabb keretei

- A Nemzeti Művelődési Intézet jogelődjénél **2012-től induló változások** minőségi, mennyiségi, gondolkodás- és értékbeli)
- **A kulturális törvény** közművelődési fejezetének módosulása, a végrehajtó rendelet megjelenése
- **A kutatások részben előkészítettek, részben vizsgálták a változásokat** több statisztikailag is igazolható dimenzióban és az azokhoz kapcsolódó indikátorokban (pl. tevékenység, szervezet finanszírozás, humán erőforrás)
- **Nagy kulturális projektek indulása**, amelyekhez kutatási tevékenység is kapcsolódott
- Az **Intézet kutatási koncepciójának megfogalmazása** (összefüggésben az Intézet stratégiai céljaival)

Kutatási koncepció, átfogó célok

- **Helyi közösségek** kulturális alapú és célú tudományos igényű kutatásokkal történő megerősítése és fejlesztése
- **Kárpát-medencei közös kulturális tér** tudományos kutatásokkal történő felmérése, erősítése, fejlesztése
- **Sokoldalú együttműködés kialakítása a felsőoktatási intézmények szakintézeteivel és szaktanszékeivel** (KTKP program, nyári táborok, Közművelődési és Andragógiai Szakbizottság)
- A **kultúra, közösségi művelődés kiemelkedő szellemi, kulturális és tudományos eredményeinek**, múltjának, hagyományainak, társadalmi, gazdasági helyzetének elemzése, kutatása, fejlesztése
- A közösségi művelődés erőforrásaival, **szervezetével, finanszírozásával, tevékenységével és humán erőforrásaival** kapcsolatos kutatási, felmérési és elemzési feladatok
- A kutatások eredményeinek tudományos, illetve szakmai napokon, **konferenciákon**, valamint **tanulmányok, kiadványok és publikációk** formájában a szakmai és a szélesebb nyilvánosság elé tárása
- Kulturális és közművelődési **adatbázisok készítése, kezelése és megosztása**
- A közösségi művelődés **tudományos, akadémiai, felsőoktatási beágyazottságának erősítése**

A kutatások szakmai orientációi

1. A **szűkebb értelemben vett közművelődési területre**, annak jellemzőire irányuló vizsgálatok. (A statisztikai adatszolgáltatásból nyert idősoros adatok alapján)
2. A **települések** múltjához és jelenéhez, kultúrájához, kultúrafogyasztási szokásaihoz kapcsolódó kutatások
3. A települések **civil, művelődő közösségeit** célzó kutatások
4. Az intézet **szakmai projektjeihez, programjaihoz, valamint a felnőttképzéshez, felnőttkori tanuláshoz kapcsolódó kutatások** (Cselekvő közösségek, Kulturális Közfoglalkoztatás, KFKP)
5. **Ifjúsággal**, ifjúsági közösségekkel kapcsolatos felmérések
6. **Egyéb** kategóriába sorolható kulturális kutatások és felmérések

Az elmúlt 10 év kutatási periódusai

1. Az átmenet időszaka (2012-2013)
2. A kutatás-szakmai professzió átalakulásának és megerősödésének, valamint a hálózati működés kialakulásának időszaka (2014-2019)
3. A hálózati kutatások és együttműködések időszaka (2020-2023).

Az átmenet időszaka (2012-2013)

- Az Intézet életében részben az **intézmény konszolidációja**, részben az **új működési feltételek kialakítása** és megerősítése volt az elsődleges feladat
- A kutatási feladatok a Nemzeti Művelődési Intézet és Képzőművészei Lektorátus Stratégiai Fejlesztési Főosztály Kutatási és Szakinformációs Központ szervezetén belül valósultak meg
- 2012-ben zajlott a közművelődési **szakfelügyelet célvizsgálati felmérése**, és a **közművelődési intézmények felnőttképzési kapacitását mérő vizsgálat**
- 2013-ban történt a **megyei közművelődési feladatok finanszírozásának vizsgálata**, valamint a **gyorsfénykép az intézeti munkatársakról** című felmérés is
- Az elsődleges kutatási feladatai ekkoriban elsősorban a **stratégiai fejlesztési javaslatok és döntések** kutatásokkal, felmérésekkel történő előkészítésére, másrészt azok hatásának vizsgálatára irányultak

2. A kutatás-szakmai professzió átalakulásának és megerősödésének, valamint a hálózati működés kialakulásának időszaka (2014-2019)

- **Kulturális Közfoglalkoztatási Program** öt szakaszához kapcsolódó felmérések és vizsgálatok
- **Művészeti csoportok**, civil szervezetek és **ifjúsági közösségek** felmérése (2014-2015)
- A települések **I. Világháborús emlékévéhez** kapcsolódó felmérés
- és a közművelődési **szakemberek felmérése**, valamint a **Magyar Kultúra napjával** kapcsolatos első adatfelvétel történt (2014),
- amelyet a második kör 2016-ban követett **Agorák és IKSZT-ék** működésének feltérképezése (2015-2016)
- **Kulturális alapellátás és tudáskörnyezetének** vizsgálata (2016 és 2017 között)
- **Kapunyitogató Program** és a **Látóutak** hatásmérése

- Közművelődési és közgyűjteményi **normatíva** kistélepülések kulturális feladatellátására gyakorolt hatása
- **Közösségi múlt feltárását** szolgáló kutatás és települések szakemberellátásának második körben történő felmérése (2017-2018)
- 2018 év elején ismétlésre került a **kulturális alapellátás tudáskörnyezetének** vizsgálata, a **Petőfi öröksége** kutatás
- A **közösségszervező szakosok kompetenciamérése** 2017 és 2020 között
- Cselekvő Közösségek Program

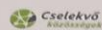

CSELEKVŐ
közösségek
aktív közösségi szerepvállalása
EFOP-1.3.1-15-2016-00001

Kutatási jelentés
**Települési közösségfejlesztési
folyamatok vizsgálata
Magyarországon**

A helyi identitás és kohézió erősítése című
TOP 5.3.1-16 és 6.9.2-16 azonosítószámú
felhívások nyertes projektjeinek eredményeit,
hatásait mérő mid-term és ex-post kutatási
jelentés

Szerkesztette | Pónyi László, Kuthy-Megyesi Judit, Sályom Barbara

CSELEKVŐ
közösségek
aktív közösségi szerepvállalása
EFOP-1.3.1-15-2016-00001

Kutatási jelentés
**A kulturális közösség-szervezés
gyakorlata kontrollcsoport
-vizsgálattal**

Szerkesztette | Sályom Barbara, Pónyi László

CSELEKVŐ
közösségek
aktív közösségi szerepvállalása
EFOP-1.3.1-15-2016-00001

Monitoring és kutató-fejlesztő tevékenységek - Kutatások

**Delfi jövő- és trendkutatás
a múzeumi, könyvtári és
közművelődési területen**

Szerkesztette | Pónyi László

CSELEKVŐ
közösségek
aktív közösségi szerepvállalása
EFOP-1.3.1-15-2016-00001

Kutatási jelentés
**Magyarországi múzeumok,
könyvtárak és közművelődési
intézmények reprezentatív
felmérése**

Szerkesztette | Pónyi László, Arapovics Mária, Bódog András

CSELEKVŐ
közösségek
aktív közösségi szerepvállalása
EFOP-1.3.1-15-2016-00001

Kutatási jelentés
**Kulturális közösségfejlesztési
folyamatok vizsgálatai
Magyarország településein**

A „Cselekvő közösségek” – aktív közösségi
szerepvállalás” EFOP-1.3.1-15-2016-00001
projektben végzett kutatások eredményeit
összefoglaló zárótanulmány

Szerkesztette | Arapovics Mária – Pónyi László – Bódog András

CSELEKVŐ
közösségek
aktív közösségi szerepvállalása
EFOP-1.3.1-15-2016-00001

Kutatási jelentés

**Kulturális intézmények
társadalmiasítási folyamatai
Magyarországon**

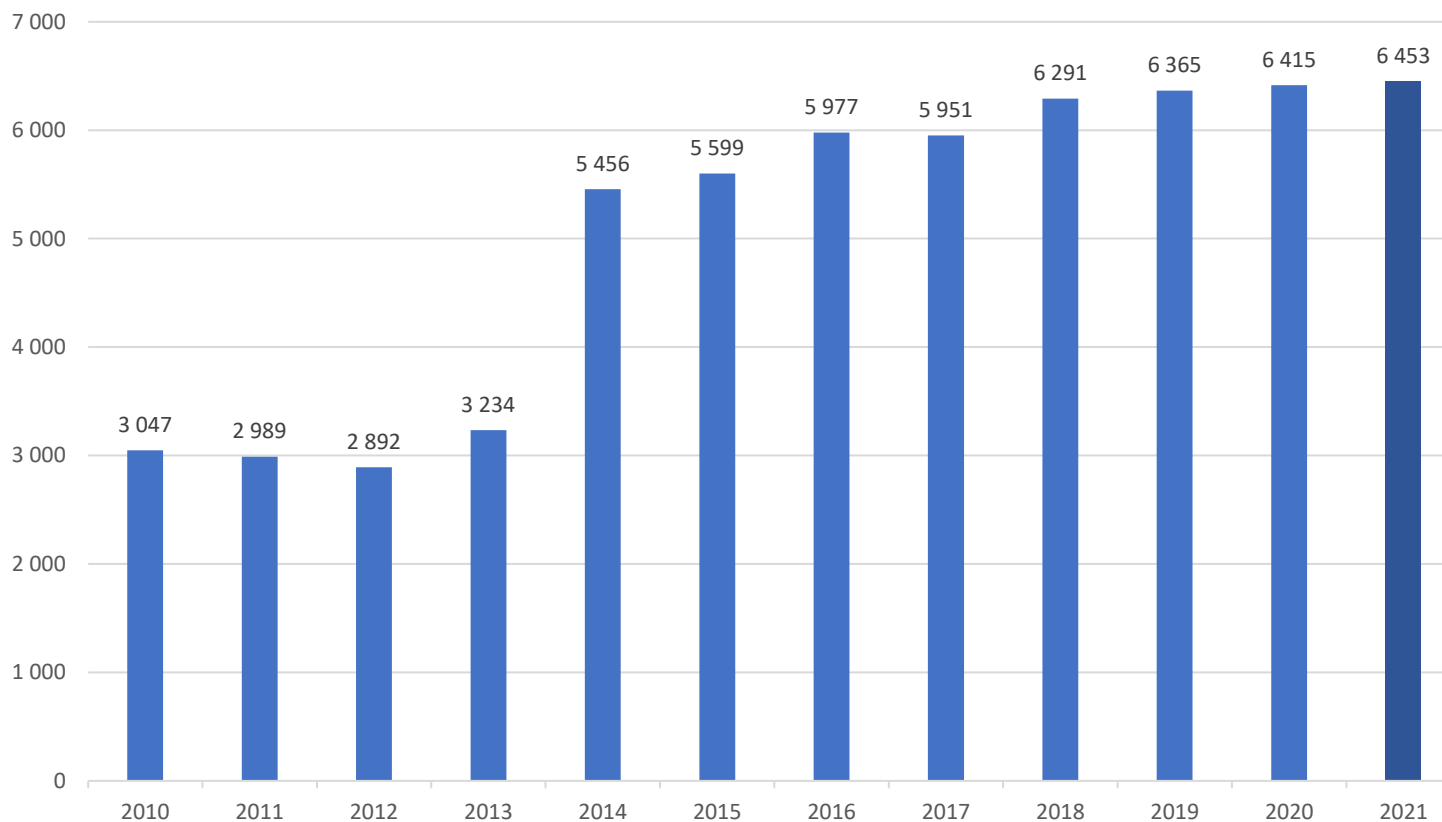
Szerkesztette | Kuthy-Megyesi Judit, Pónyi László

Nemzeti Művelődési Intézet

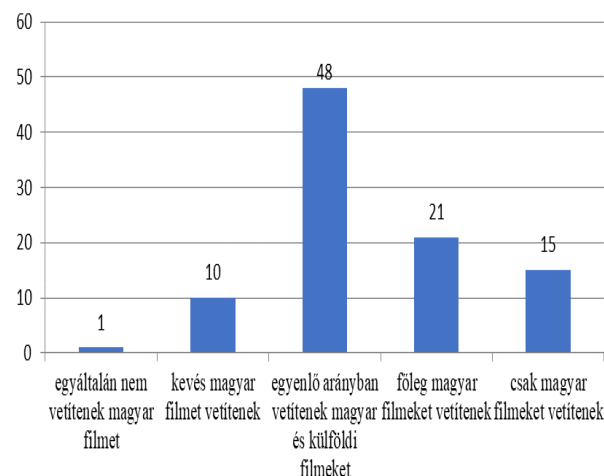
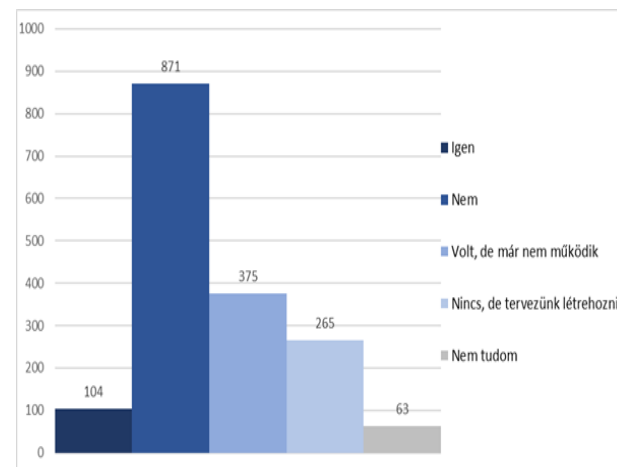
3. Hálózati kutatások és együttműködések időszaka (2020-2023)

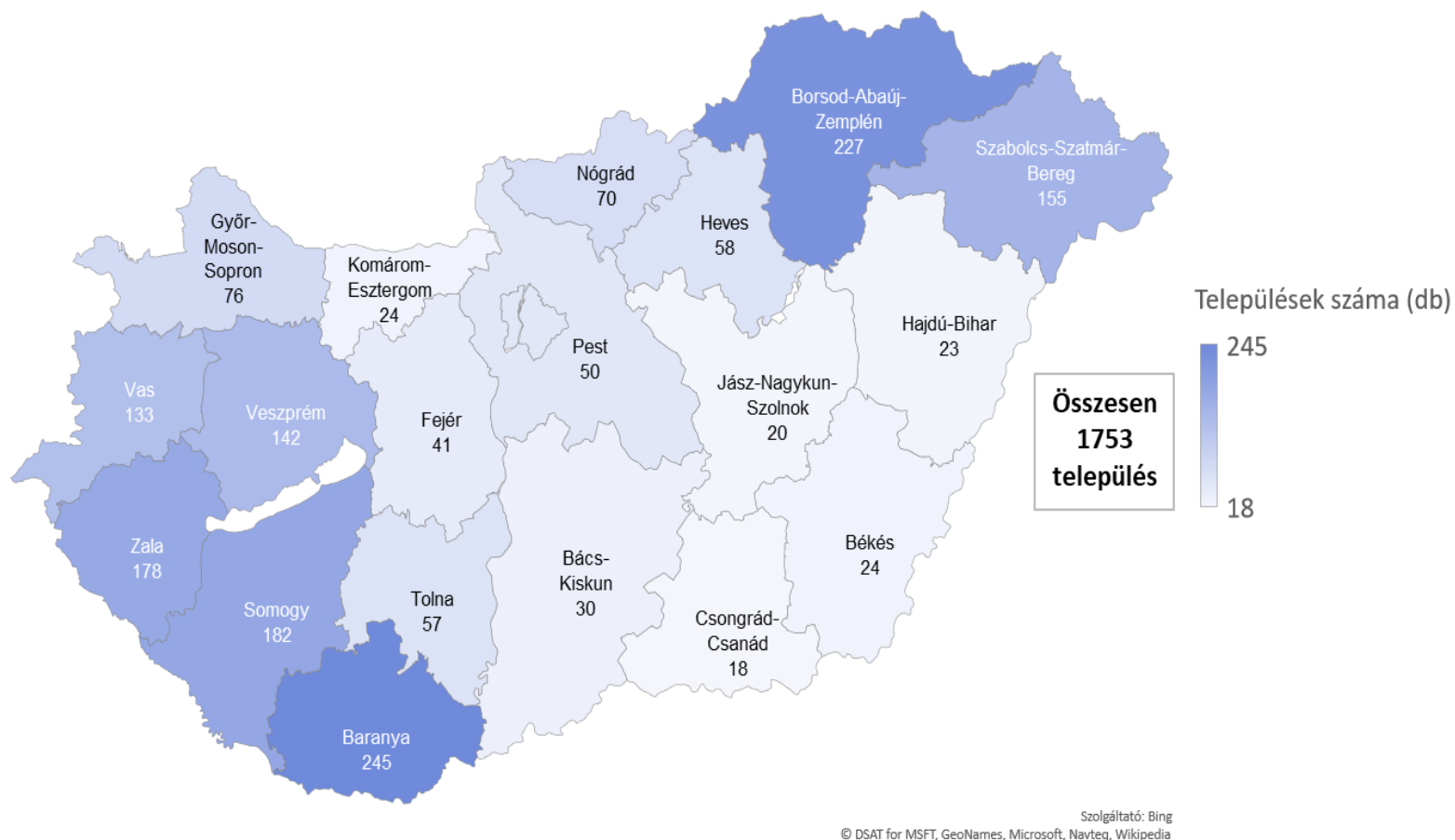
- Hálózati működés, országos kutatói hálózat, regionális kutatási koordinátorok, központvezető és kutatási asszisztensek
- Statisztikai adatszolgáltatás megyei és országos koordinálása

A Kutatási Központ eredményei számokban (2021)

- 22 kutatás
- Online kérdőívek, interjúk dokumentumelemzés, levéltári kutatás
- Közel 50 000-es elemszám
- 20 000 civil szervezet feltárása a levéltári kutatásban
- 3 könyv előkészítése
- 7 régiós elemzés, 3 újabb adatbázis
- Országos közművelődési statisztikai adatszolgáltatás és elemzés
- 3 tudományos publikáció a Szemlében, 7 recenzió
- 9 szakmai napon, találkozón és tudományos konferencián való részvétel

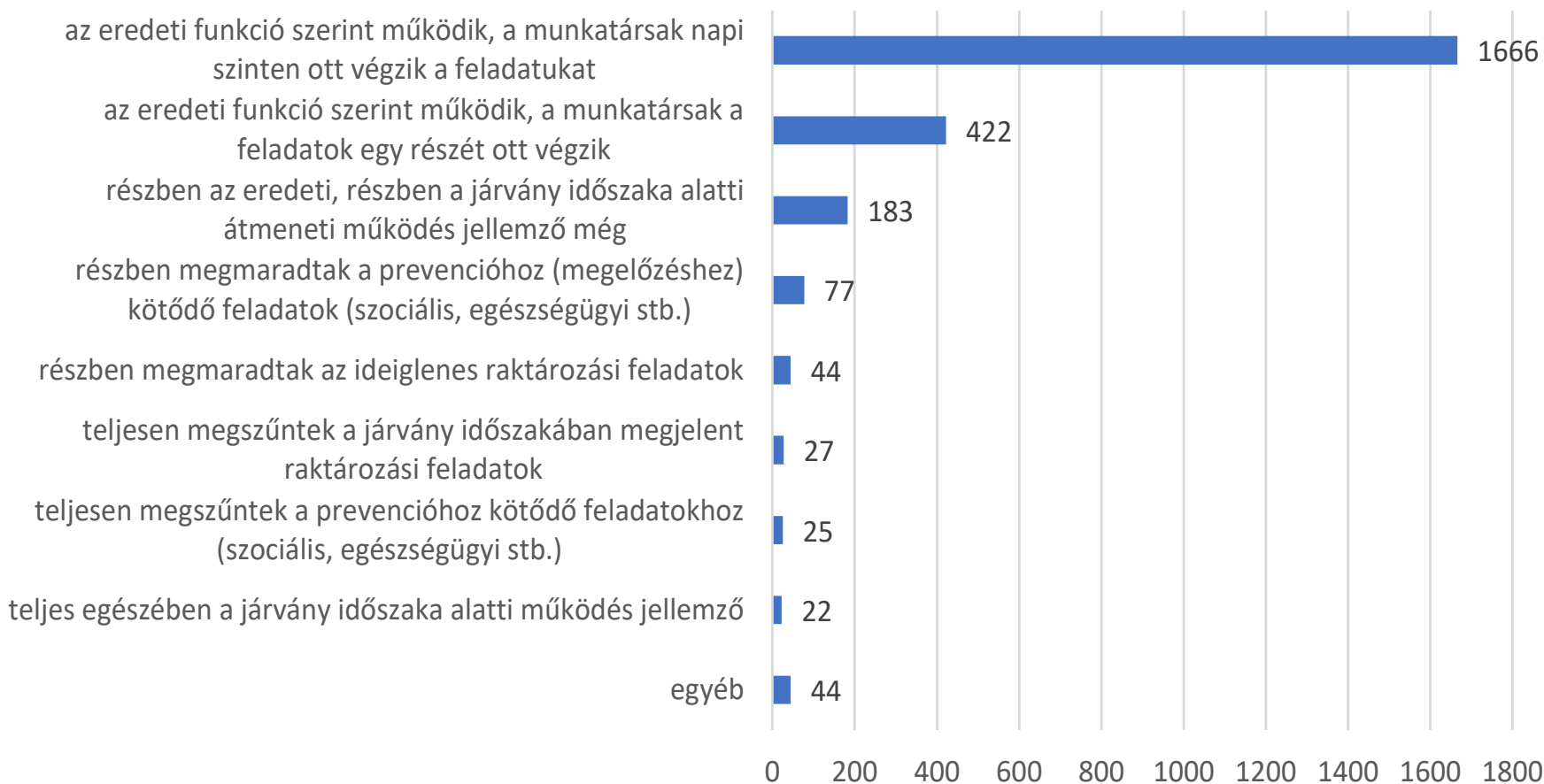
1. ábra
*Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Program által érintett települések száma
(2021.01.05)*

- A 2019-2022-es időszak legjelentősebb vizsgálata a **Kulturális tanulás kutatás** (2020), amely a **közművelődési intézményrendszer** és a **népfőiskolák** tanulási aktivitásait mérte
- Meghatározó, az egyik legnagyobb volumenű feladat jelenleg is a **levéltári adatgyűjtés** a polgári kori egyesületekről. (kb. 24.000 civil szervezet)
- Ebben az időszakban zajlott a **kulturális közösségeinket felmérő kutatás**, valamint a közművelődés helyzete és reakciói a **koronavírus-járványra** munkacímű felmérés **11** körben (2020-2021)
- **Filmklubok** vizsgálata a közművelődés intézményrendszerében
- **Petőfi öröksége** kutatás második köre (2021).

Mennyiben módosult (ha módosult) a közművelődési színtér/intézmény funkciója a nyitás (2021.05.15.) óta? (eset; N=2342)

1. ábra

Koronavírus felemérés. Mennyiben módosult (ha módosult) a közművelődési színtér/intézmény funkciója, a 2021. 05. 15-i nyitás óta?(db)

Elméleti és empirikus megalapozottságú tanulmányok kutatóinktól:

- Kulturális Szemle online tudományos folyóirat, 76 db cikk készült
- Szín – Közösség Művelődés szakmai folyóirat, 38 db cikk készült

A Nemzeti Művelődési Intézet interdiszciplináris online folyóirata

Tanulságok, következtetések

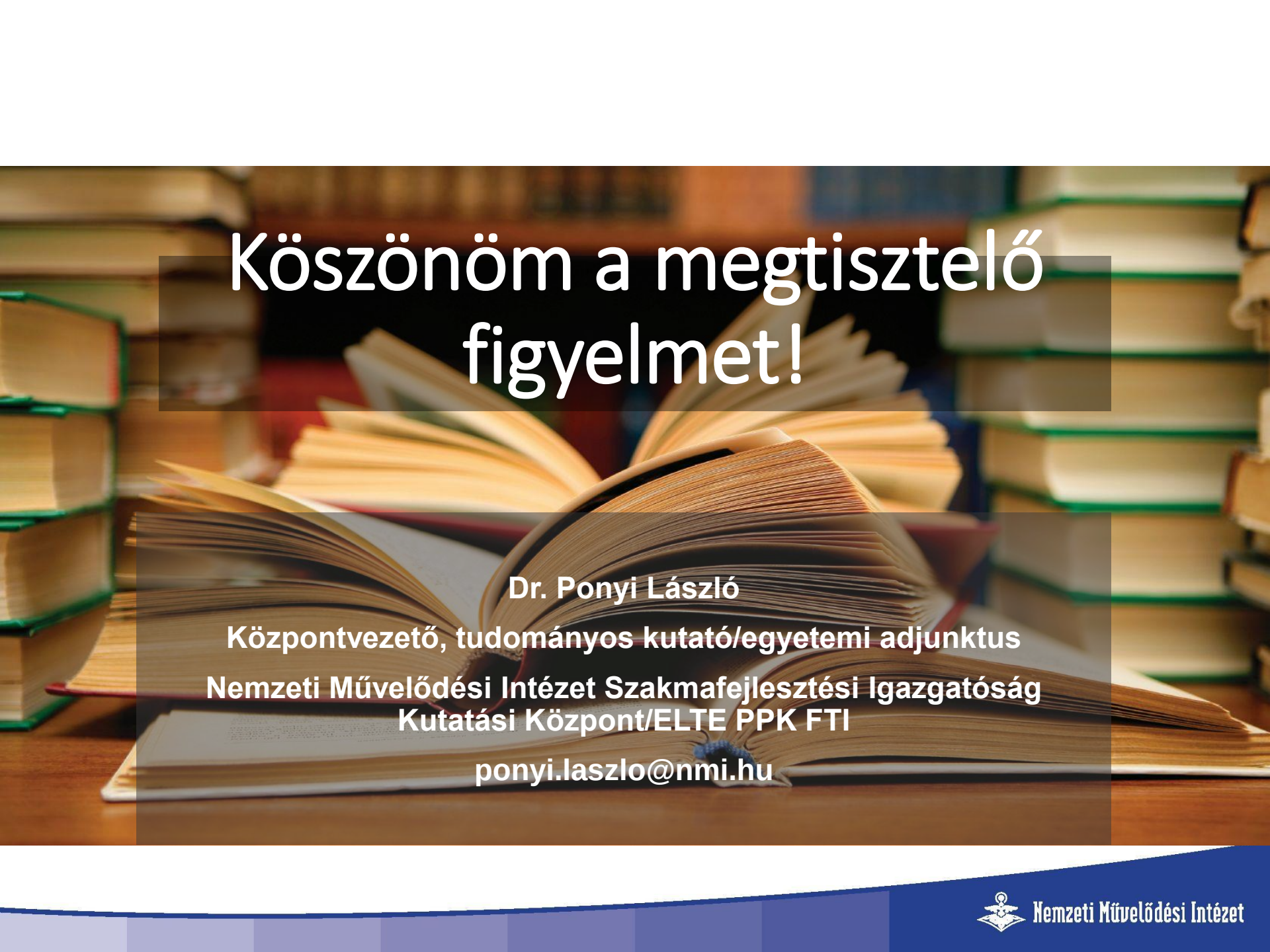
- A kutatások nagyban segítették az Intézet stratégiai céljainak megvalósulását a szakma megújulásának folyamatában
- **Fontos döntések meghozatalát készítették** elő a közművelődés tevékenységének, szervezetének és finanszírozásának tekintetében
- A hatékony hálózati működésnek, a statisztikai adatszolgáltatásnak, és a közösségi színtereket, közművelődési intézményeket, civil szervezeteket célzó vizsgálatoknak köszönhetően, **a közművelődés. valamennyi szereplője be tudott kapcsolódni a vizsgálatokba**
- A kutatások beépültek az egyes szakmai projektekbe, **előkészítették azokat, mérték a hatásukat** és gyorsjelentések, cikkek, tanulmányok formájában tájékoztatták a tágabb és szűkebb szakmai nyilvánosságot
- Az is előrevetíthető, hogy a jelenlegi időszak elsősorban globális, részben lokális történelmi, társadalmi és gazdasági eseményei, válságai egy újabb időszak kezdetét jelzik mind a közművelődési szakma, mind az Intézet, mind a közművelődés-szakmai kutatások vonatkozásában

Jövőbeni elképzelések

- Nemzeti Művelődési Intézet és jogelődjeinek története
- Kultúra- és közösségkutatások eredményeinek a nemzetközi térbe történő elhelyezése
- Nemzetközi együttműködések kiszélesítése (ESREA, MELLearn, EPALE, Erasmus)
- További tudományos muníció a felsőoktatásban a közösség-szervező, kulturális és andragógia szakok számára, a korábbi kutatások láthatóvá, elérhetővé tétele
- A kultúra, közösségi művelődés akadémiai és felsőoktatási beágyazottságának további erősítése
- „Kutatók és oktatók” II. Maróti Andor Tudományos Emlékkonferencia (ELTE PPK FTI 2025.)

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Dr. Ponyi László

Központvezető, tudományos kutató/egyetemi adjunktus

**Nemzeti Művelődési Intézet Szakmafejlesztési Igazgatóság
Kutatási Központ/ELTE PPK FTI**

ponyi.laszlo@nmi.hu

Nemzeti Művelődési Intézet